

**ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСЦЬ ПОМІШКАНЬ ЛОСЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
У ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛГ»**

Якість мисливських угідь, для проживання тварин, визначається здебільшого їх кормовими та захисними властивостями. Якісну оцінку угідь, що проведено по відношенню до певних видів мисливської фауни, називають бонітуванням. За своїми кормовими та захисними властивостями типи мисливських угідь мають різноманітне значення для тварин, а бонітет визначає можливу їх продуктивність. За бонітетом визначають оптимальну чисельність мисливської фауни, до якої повинно прагнути в своїй діяльності кожне мисливське господарство. За своєю продуктивністю мисливські угіддя поділяються на п'ять класів бонітетів. До першого класу бонітету відносяться мисливські угіддя з дуже добрими кормовими і захисними властивостями, до другого – з добрими, до третього – із середніми, до четвертого – з поганими і до п'ятого – угіддя, не придатні для проживання певного виду тварин.

Мисливське господарство ДП «Житомирське лісове господарство» розміщене в центральній частині Житомирської області. Лісовий фонд являє собою лісові дачі та окремі урочища, поряд з якими розташовані населені пункти та сільськогосподарські угіддя.

Розподіл площі господарства ДП «Житомирське ЛГ» за бонітетами проведено по таблиці класифікації мисливських угідь згідно з класом бонітету Настанов з упорядкування мисливських угідь (Київ, 2002) (табл.). Загальна площа мисливських угідь господарства становить близько 13962 га, в тому числі інші землі (непридатні для проживання тварин) майже 458 га.

Таблиця

Розподіл загальної площі господарства ДП «Житомирське ЛГ» за бонітетами для лося європейського

Тип мисливських угідь	Бонітет					Разом
	I	II	III	IV	V	
Хвойний ліс	3225,3	1379,5	2187,5	–	695,9	7488,2
Хвойний ліс (ялина)	–	22,8	49,4	–	–	72,2
Листяний ліс	3026,9	570,3	1023,8	–	579,3	5200,3
Змішаний ліс	239,4	9,1	–	88,9	–	337,4
Рідколісся	–	–	–	–	8,7	8,7
Чагарники	–	1,1	–	–	–	1,1
Орні землі	–	–	–	–	50,5	50,5
Луки	–	–	–	66,5	–	104
Болота	–	52,0	–	172,3	–	224,3
Водойми	–	–	–	–	18,0	18
Інші землі	–	–	–	–	–	457,6
Всього	6491,6	2034,8	3298,2	327,7	1352,4	13962,3

Згідно даних табл. ми розрахували середній клас бонітету угідь для розглядуваного виду. Середній показник цінності (СПЦ) розраховується по формулі:

$$СПЦ = (I * S_{(I)} + II * S_{(II)} + \dots + V * S_{(V)}) / S_{заг},$$

де СПЦ – середній показник цінності (середній клас бонітету);

$S_{(I)} - S_{(V)}$ – площа угідь відповідного класу бонітету;

$S_{заг}$ – загальна площа усіх бонітованих та непридатних для бонітування земель об'єкта впорядкування.

$$СПЦ = (1 * 6491,6 + 2 * 2034,8 + 3 * 3298,2 + 4 * 327,7 + 5 * 1352,4) / 13962,3 = 2,08$$

Отже, розрахунковий клас бонітету мисливських угідь, для лося європейського становить 2,08 одиниць. Проте на цей показник впливає ряд чинників, які можуть покращувати чи погіршувати його. Для врахування впливу чинників введені коефіцієнти зменшення (збільшення) середнього класу бонітету для кожного виду мисливської фауни. За своєю дією чинники поділяються на дві групи: постійно і періодично діючі.

До постійно діючих чинників відносяться мозаїчність угідь, забезпеченість угідь водними джерелами, рельєф, тощо, до періодично діючих – вплив хижаків, вплив конкурентів, міграційний стан, клімат, браконьєрство, чинник неспокою, окультуреність ландшафту, загибель диких тварин, формування популяції диких тварин, додаткова кормова база, ефективність біотехнічних заходів.

Згідно даних мисливського впорядкування коефіцієнт впливу цих чинників для розглядуваного виду в умовах ДП «Житомирське ЛГ» становить +0,42. Таким чином, середній клас бонітету для лося становитиме 2,5 одиниць, тобто мисливські угіддя займають проміжне положення між добрими і середніми.